

Eikelmuis. Foto Rollin Verlinde

Passie voor een perfecte natuurfoto

Rollin Verlinde, natuurfotograaf

Prachtige foto's maakt hij, Rollin Verlinde. Ook in ZOOGDIER zijn zijn foto's van zoogdieren en meer in het bijzonder van vleermuizen vaak te bewonderen. Wie is hij, wat drijft hem? Een interview met een bevoegen fotograaf.

Bob Vandendriessche

Rollin, de meeste lezers zullen je kennen van je vele foto's van zoogdieren en vleermuizen - ook in Zoogdier. Vanwaar je interesse in zoogdieren?

Mijn moeder las in de krant een aankondiging van een natuurkamp in Torgny, in het uiterste zuiden van België. Dat kamp werd georganiseerd door de Zoogdierenwerkgroep (ZWG) van de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie. Dat was in 1982, ik was toen twaalf, net oud genoeg. Achteraf bleek dat ik de jongste van de hele groep was. Het kamp zelf bleek er nogal geïmproviseerd aan toe te gaan. In die tijd werden zelfs nog klapvallen gebruikt om muizen te vangen! De dagen werden stee-

vast afgesloten met een flink bezoek aan het enige cafeetje van het dorp, dat schiep wel een bijzondere sfeer in de groep. En zo had ik de microbe te pakken en bleef ik daarna meegaan op kampen en weekends van de Zoogdierenwerkgroep.

En hoe werd je natuurfotograaf?

Hoewel ik al sinds mijn vijfde fotografeerde, wou ik na dat kamp een 'echt' fototoestel. Dat fototoestel mocht ik kopen van mijn ouders, op voorwaarde dat ik een goed rapport had. Dat toestel kwam twee jaar later, net op tijd voor mijn volgende zoogdierenkamp in 1984 in Ruette. Daar was ook Hugo Willocx, die een bakje mee-

had waarin hij muizen fotografeerde. Ik mocht zomaar meedoen! Nadien belde ik Hugo geregeld op, telkens als ik iets speciaals gevangen had. Op die manier is ook onze samenwerking begonnen.

Rollin Verlinde. Foto Rollin Birch

Bleef je tijdens je studies ook actief in de Jeugdbond?

Nauwelijks. Een paar jaar later viel ineens een hele generatie ZWG'ers weg. Toen ik begon aan de universiteit stond de ZWG op een laag pitje. Dat veranderde toen Stijn Van Acker begin jaren negentig het voorzitterschap op zich nam en een nieuwe generatie de ZWG weer op gang bracht. Maar daar viel ik eigenlijk al wat buiten wegens het leeftijdsverschil. Natuurlijk bleef het wel leuk om op ZWG-weekends de jongelingen warm te maken voor zoogdieren en vleermuizen met een eigen dia-reeksje of een kwisje. Voordeel was ook dat zij mij nu contacteerden als ze eens iets speciaals gevangen hadden!

Hadden je studies iets met zoogdieren te maken?

Ik ben afgestudeerd als bio-ingenieur bosbouw. Mijn thesis had als onderwerp de relatie tussen muizen en bossen. Ik deed daarvoor een onderzoek in een bosgebied in Ravels. De beheerders vonden dat de loofbomen, die in dreven tussen de naaldboombestanden stonden, zich erg moeilijk verjongden. Ik heb onderzocht op welke manier muizen daar een rol in speelden doordat zij eikels opaten dan wel verspreidden. Ik heb 6000 eikels van een stukje metaal voorzien en nadien opgespoord met een metaaldetector. Rosse woelmuizen namen de eikels slechts en

kele tientallen centimeters mee, en er was een bosmuis die een voorraad had aangelegd op veertien meter van de moederboom. Het moeilijke verjongen bleek eerder aan de bodemeigenschappen en dikke strooisellaag te liggen.

En je eerste job?

Mijn carrière startte in wat toen nog het 'Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal' heette (EBG; nu 'Inverde', een ondersteunend centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos). Door het vertrek van Koen Van Den Berge kwam in het EBG een plaats vrij voor een docent faunabeheer. Omdat die functie kort nadien halftijds werd, besloot ik om daarnaast als zelfstandige aan de slag te gaan. Ik vroeg een BTW-nummer aan als zelfstandig ingenieur om bosbeheerplannen op te stellen. Naast 'bio-ingenieur', vulde ik als bijkomende activiteiten voor de grap 'taxidermist' en 'natuurfotograaf' in. Het was wel mijn jeugdroom om natuurfotograaf te worden, maar het was niet mijn bedoeling om daar ook echt iets mee te doen. In het kader van mijn opdrachten bleek dat er toch vaak behoefte was aan mooie foto's als illustratie voor de eindrapporten. Zo leverde ik tegen betaling eens een coverfoto, en van het een kwam het ander.

Dat 'ander' was een fotobureau ?

Een belangrijke troef was mijn collectie vleermuisfoto's. Overheden en uitgeverijen

die op zoek waren naar goede beelden van vleermuizen kwamen vaak bij mij terecht. Ik stelde aan het toenmalige Aminor (Administratie Milieu, Natuur en Landinrichting) voor een boekje te maken over vleermuizen en dat werd mijn eerste publicatie: "Vleermuizen, fluwelen fladderars". Eind jaren '90 werd ik ook gecontacteerd door National Geographic voor beelden van de pas ontdekte kleine dwergvleermuis. Daar had alleen ik foto's van. Ik heb toen een paar jaar samengewerkt met dat tijdschrift, wat mijn carrière natuurlijk een boost gegeven heeft. Na een tijdje werden de deadlines steeds krappere en het hele gedoe van dia's heen en weer te sturen begon zwaar te wegen. Samen met Yves Adams startte ik toen Vilda op, een klein online fotobureau met als doel het tonen van onze 1.000-2.000 beste beelden, niet denkend dat het er ooit meer zouden worden. Intussen staat de teller op 50.000, mede doordat we zijn uitgebreid met de fotografen Lars Soerink, Ludo Goossens en Misjel Decler.

Toen geen onderzoek meer?

Onderzoek kwam steeds meer op het tweede plan. Een mooie uitdaging kwam zo'n tien jaar geleden nog wel van studie-bureau Aeolus. Met een zelf te ontwerpen automatische camera-opstelling moesten we een technische monitoring doen in de ecotunnel tussen de natuurgebieden De Teut en Haagdorenheide in Limburg. Later

Relmuis in oude eik. Foto Rollin Verlinde

Vliegende Schreibers vleermuis. Foto Rollin Verlinde

deed ik gelijkaardige onderzoeken in het Meerdaalwoud en de Kikbeekvallei. Dat leverde verrassende ontdekkingen op, zoals waarnemingen van everzwijnen op onvermoede plaatsen. Zelfs vleermuizen vlogen door mijn camerasysteem!

Ben je nog steeds intensief met vleermuizen bezig?

Ik ben niet zo'n verenigingsmens. Maar op een weekendje met wintertellingen ga ik nog altijd graag een diareeks tonen. Ik ga ook niet meer zo systematisch op zoek naar goede plekken om vleermuizen te fotograferen. Ik wil met mijn foto's vooral verwondering en bewondering voor vleermuizen – en fauna en flora in het algemeen – opwekken, niet alleen bij dat selecte clubje van onderzoekers, maar vooral bij het grote publiek. Dat besef moet nog meer doordringen in onze verenigingen: dat we naast inventarisatie en onderzoek minstens evenveel aandacht moeten besteden aan het creëren van een draagvlak voor natuur. Als ik nu voor een groot publiek een lezing geef, dan is dat geen opsomming van soorten, maar een beeldend verhaal over het boeiende leven van vleermuizen. Vaak komen mensen mij dan nadien zeggen dat de kolonie vleermuizen die ze onder hun dak hebben mag blijven. Daar doe ik het voor.

Je gaat op expeditie in afgelegen streken van Europa, en je daalt af in diepe grotten. Is dat wel zo vanzelfsprekend als het lijkt? Speleologie is voor mij geen sport. Ik heb

een opleiding speleo gevolgd en ik heb natuurlijk het nodige klimgerief. Maar als ik ga fotograferen beoefen ik speleo niet in een groep omdat je dan geen mooie foto's kan maken. Dat brengt een risico met zich mee. Ik vermijd het om alleen een grot in te gaan en ik leg contacten met mensen ter plekke die de grotten kennen. Vaak zijn dat ook vleermuizenkenners, zoals Thea Ivanova in Bulgarije.

Ik heb ook eens met Jeroen van der Kooij in Lapland naar vleermuizen gezocht. Op een gegeven moment vonden we de -voor zover toen bekend- noordelijkste kraamkolonie vleermuizen ter wereld. Die kolonie noordse vleermuizen bevond zich onder het dak van een huis in de regio van Karasjok. De eigenaar stond heel open voor die dieren en twijfelde zelfs om zijn dak te isoleren toen we hem vertelden dat een kraamkolonie van vleermuizen zo ver boven de poolcirkel heel bijzonder is. De nachten zijn daar 's zomers heel kort en dus moeten de vleermuizen in heel korte tijd hun voedsel verzamelen, willen ze niet te lang bij daglicht jagen.

Het fotograferen van vleermuizen veroorzaakt altijd een zekere verstoring. Hoe sta je daar tegenover?

Dat vleermuizen verstoord kunnen worden door ze te fotograferen klopt. Ik stel me als fotograaf altijd eerst de vraag: is het nemen van deze foto zinvol? Als professioneel fotograaf streef ik een zodanige kwaliteit of originaliteit na, dat ik daarmee verschil kan maken, zowel voor weten-

schappelijke publicaties als voor presentaties voor een groot publiek. Met de opkomst van de digitale fotografie zijn er tegenwoordig zoveel enthousiaste amateurs dat er een overaanbod aan natuurfoto's van vooral middelmatige kwaliteit is. Dat betekent dat er veel verstoord wordt door amateurs, meer dan door professionals die doorgaans ook minder tijd besteden per foto. Je kunt je dus de vraag stellen wat voor zin het heeft dat de zoveelste amateurfotograaf de zoveelste middelmatige foto van een vleermuis neemt, terwijl er al zoveel mooie foto's beschikbaar zijn. Maar goed, het is aan de beheerders om daar een goed evenwicht in te vinden. Op zich heeft niemand meer of minder recht om vleermuizenfoto's te maken.

Wat wordt het volgende project?

Ik zou graag iets realiseren à la Bertrand Aarhus: van de mooiste zoogdierfoto's een levensgrote afdruk op canvas maken en die vervolgens -voorzien van een kort onderschrift- in een aantal grote Europese steden in het straatbeeld laten opduiken. Helaas kost zo iets natuurlijk een pak geld, maar zo'n ruime publiekscampagne kan erg zinvol zijn. Om maar een voorbeeld te geven van bij ons: ook al bereik ik hier misschien nu en dan honderdduizend Vlamingen met een mooi filmpje of een beklijvende publicatie, dan zijn er nog altijd vijf miljoen negenhonderduizend anderen om te overtuigen van het belang van biodiversiteit!